

ארז בן חורין, MBA
יועץ פנסיוני מורשה
ע"י משרד האוצר

052-3439180

1. סקר קצר
2. רקע על הענף הפנסיוני
3. סוגי מוצרים פנסיוניים
4. קופת גמל, קרן פנסיה, ביטוח מנהלים, קה"ש
5. השוואה מסכמת בין המוצרים השונים
6. סיכום

מתוך סקר של המועצה הישראלית לצרכנות שהתקיים באמצעות חברת גיאוקרטוגרפיה במרץ 2009
בקרב מדגם מייצג של 500 גברים ונשים

האם אתה יודע מה גובה דמי הניהול שאתה משלם?

האם אתה יודע באילו אפיקים משקיעה קרן הפנסיה את הכסף?

**האם אתה יודע באילו אפיקים
משקיעה קרן הפנסיה את הכסף?**

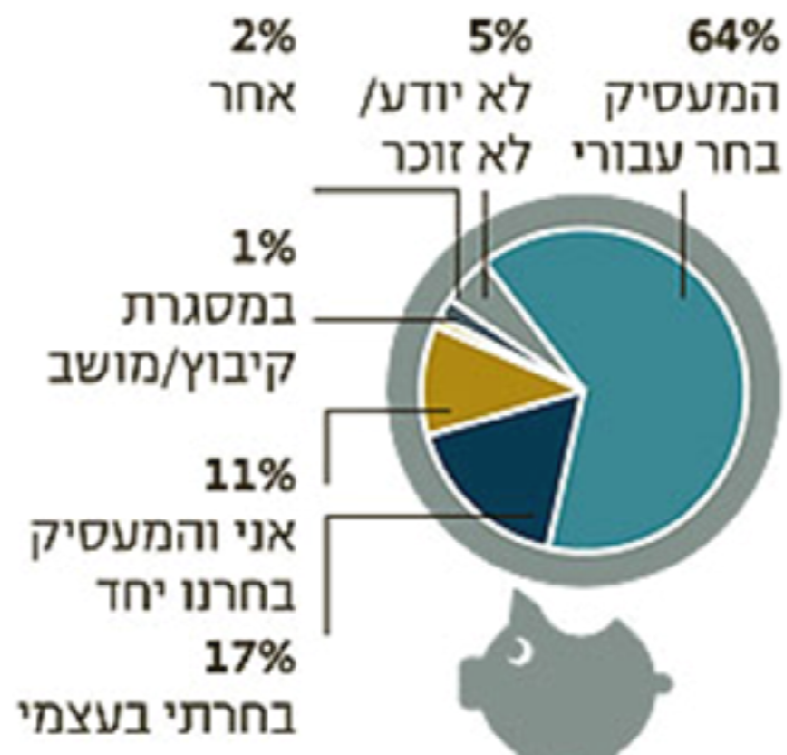
האם קיבלת ייעוץ מסוכן ביטוח או יועץ פנסיוני לפני שבחרת את תוכנית הפנסיה?

האם קיבלת ייעוץ מסוכן
ביטוח או יועץ פנסיוני לפני
שבחרת את תוכנית הפנסיה?

האם גורם כלשהו סייע לך לבחור את המסלול של החיסכון הפנסיוני שיש ברשותך?

האם גורם כלשהו סייע לך
לבחור את המסלול של החיסכון
הפנסיוני שיש ברשותך?

סוגי מוצרים פנסיוניים

מרכיבי המוצר הפנסיוני

שלושת הרבדים העיקריים עליהם נשען מערך הביטוח הסוציאלי הם:

הפתרון הפנסיוני הביטוחי האופטימאלי הינו "הסדר פנסיוני שולב" הכולל:

אלו באים לענות על מכלול הצרכים והביטוחים של הפרט בהתאמה אישית, תוך ניצול מרבי של הטבות המס והפקת יתרונות מכל תכנית.

תיקון 3

- עד לתיקון 3 שיצא ב-1.1.08 העמית היה צריך להחליט כבר בתחילת הדרך כיצד ימשוך את הכספים במועד הפרישה. קצבה, הון, שילוב בין המוצרים.
- ב-1/08 הפך המחוקק את כל המוצרים לקצבתיים ובכך "חסך" לחוסכים את יכולת הבחירה בין המסלולים.
- פנסיית מינימום – חסכון לקצבה בגיל פרישה שלא תפחת מ-4,250 ₪ לחודש. דחיית ההחלטה על אופן המשיכה (הון או קצבה) לגיל פרישה.
- מדידת הקצבה של 4,250 ₪ לחודש מקורה בצבירות מקופות גמל/פנסיה תקציבית - לא כולל ביטוח לאומי.

קופת גמל משלמת/לא לקצבה

- קופת גמל משלמת לקצבה – קופת גמל לקצבה שניתן למשוך ממנה כספים, או כקצבה או כהיוון קצבה.
- קופת גמל לא משלמת לקצבה – קופת גמל לקצבה שלא ניתן למשוך ממנה כספים (למעט כספים ממרכיב הפיצויים), אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה.

ההגדרה מתייחסת הן לקופות הקיימות לגבי הפקדות חדשות החל מינואר 2008 והן לקופות חדשות.

קופת גמל שכירה – משיכת כספים

לתגמולים שמקורם בהפקדות עד 31.12.04 גם באחד מאלה:

1. בהגיע העמית לגיל 60 ולאחר שפרש או צמצם עבודתו בשיעור- 50% לפחות.
 2. פרישה מעבודה ו- 6 חודשים ללא עבודה, או 13 חודשי עבודה במקום עבודה אחר שאינו משלם בעבורו.
- ✓ (גם עבור תגמולים בקצבה עד סוף 1999)

תקנה 34 – לכל הכספים

1. בהגיע העמית לגיל 60 עם ותק של 5 שנים.(להפקדות עד 31.12.2007).
2. סיבות סוציאליות או רפואיות.
3. בפטירת העמית – לזכאים לכך.

קופת גמל עצמאית – משיכת כספים

תקנה 38 - עמית עצמאי

1. בטרם הגיעו לגיל 60 ותק 15 שנים (להפקדות עד 31/12/05).
2. בהגיעו לגיל 60 + 5 שנים (להפקדות החל מינואר 2006 ועד 31.12.07)
3. סיבות סוציאליות או רפואיות.
4. לאחר פטירה – לזכאים לכך.

קופת גמל משלמת/לא משלמת לקצבה

קרן פנסיה חדשה (+1995)

- קרנות חדשות – קרנות פנסיה שהחלו לפעול מחודש ינואר 1995.
קרנות אלו זכאיות לרכוש אגרות חוב מיועדות מבטיחות תשואה
שנתית בשיעור של 4.86% על 30% מנכסיהן.
- תכנית הפנסיה בקרנות אלו היא תכנית פנסיה מקיפה. כלומר, מלבד
פנסיית זקנה המשולמת בגיל הפרישה מקנה הביטוח בקרן גם כיסוי
למקרה מוות או נכות בתקופת העבודה.

קרבן פנסיה חדשה - נקודות עיקריות

1. פנסיה מקיפה - סיכוני זיקנה – קצבה בגיל פרישה.
סיכוני נכות - הגדרת מינימום כיסוי נדרש.
סיכוני מוות - הגדרת מינימום נדרשת.
2. עיקרון האיזון האקטוארי - מנגנון איזון מובנה בתקנות.
3. דמי ניהול – עד 6% מדמי הגמולים השוטפים ועד 0.5% מהצבירה.
4. הגבלות שימוש לא פנסיוני - איסור הפקדות חד פעמיות.
5. תשואת הקרבן - 30% אג"ח מיועד 4.86%
70% שוק ההון תקנות מס ההכנסה.
חישוב לערך עתידי לפי תשואה ממוצעת 4.26%.
6. שכר מבוטח – תקרת הפקדה של 20.5% מפעמיים השכר הממוצע במשק.
7. מגבלה על גובה הריסק ל-35% מסך כספי תגמולים המופרשים לתוכנית הפנסיה.

מסלולי פנסיה

– מסלולי פנסיה מגוונים הכוללים אפשרות התאמה אישית לדוגמה:

- מסלול עתיר נכות – מקסימום שיעור נכות בכל גיל ומינימום שאירים.

- מסלול עתיר שאירים – מקסימום שאירים ומינימום נכות.

- מסלול עתיר ביטוח – מקסימום שאירים ונכות.

- מסלול עתיר חסכון – מינימום מרכיב נכות ושאירים.

ניתן להרכיב באמצעות המסלולים האלו אין סוף אפשרויות של מסלולים.

– בחירת מסלולי השקעה :

- מסלול השקעה אגרסיבי – מוטה מרכיב מניות (לצעירים).

- מסלול השקעה סולידי – מוטה מרכיב נכסים לא סחירים ואג"ח בדרוג גבוהה.

מסלולי השקעה נפרדים למקבלי קצבאות (הבטחת תשואה ונטרול תנודתיות).

עיקרי התוכנית

- חיתום רפואי :
 - הצהרת בריאות (רחבה-מקוצרת) עד בדיקה רפואית לבעלי סיכון גבוה - בהצטרפות פרטנית.
 - חיתום לעצמאיים .
 - חיתום רפואי בעת מעבר למסלול המגדיל את שיעור הריסק (מעבר בין מסלולים באישור הקופה).
- יכולת רכישת ריסק זמני למובטלים ומפסיקי עבודה (ביטוח מלא בתקופות מעבר) :
 - ריסק זמני אוטומטי – עד 5 חודשי ביטוח (כיסוי מלא לשאירים ונכות).
 - ניתן לרכוש ריסק זמני עד ל-24 חודש (תלוי בתקופת החברות האחרונה של העמית).
- בעת יציאה לפנסיה מגוון מסלולי פרישה :
 - מסלולי פרישה ללא בני זוג/ילדים (רווקים, אלמנות)
 - מסלולי הבטחת קצבה לתקופה של 60/120/180/240 חודשי הבטחת קיצבה .
 - בחירת מסלול השקעה מובטח עם נטרול תנודתיות.
 - אפשרות להוון עד 25% מהקצבה השוטפת לעד 5 שנים.

קרן פנסיה כללית

- קרנות הפנסיה הכלליות אינן זכאיות לרכוש איגרות חוב מיועדות, ותכנית הפנסיה בהן היא תכנית יסוד, הכוללת פנסית זקנה ושאיירי זקנה בלבד.
 - לקרנות הפנסיה הכלליות יש בשלב זה נתח קטן בשוק קרנות הפנסיה, וזאת מאחר שההפקדות השוטפות לקרנות אלו נעשות בעיקר בגין מבוטחים שלהם שכר מבוטח הגבוה מפעמיים השכר הממוצע במשק (תקרת השכר המבוטח בקרנות החדשות).
1. הקרן פועלת על בסיס צבירה – כל התשלומים לקרן בתוספת התשואה ובניכוי דמי ניהול, מהווים את היתרה הצבורה לעמית ומומרים לקצבה חודשית ביום פרישתו.
 2. פנסיית זקנה – משולמת לעמית ממועד הפרישה לפנסיית זקנה ובמשך כל החיים (כולל מספר אפשרויות לבחירה בעת הפרישה).
 3. ביטוח שאירי פנסיונר – קיים בהתאם למצבו המשפחתי של העמית.
 4. דמי ניהול - בהתאם להוראות משרד האוצר גובה הקרן דמי ניהול בשיעור של עד 2% מהצבירה לעמית ו-0.5% בלבד לפנסיונר. אין דמי ניהול מפרמיה.

קרבן פנסיה כללית - המשך

א. הקרבן משקיעה 100% מהכספים בשוק ההון כשמטרתה להשיג תשואה מירבית לעמיתיה .

ב. החשבונות בקרבן הם אישיים .

ג. הפנסיה מתעדכנת מידי חודש בהתאם לתשואה נטו שמשיגה הקרבן על השקעותיה

פנסיית חובה - עקרונות

- המוצר הפנסיוני - פנסיה מקיפה לרבות קופת גמל לקצבה, ובלבד שתכלול גם כיסויים למקרה מוות ונכות, באותה קופה או בקופה אחרת.
 - ברירת המחדל- במקרה שהעובד לא בחר, תוך 60 יום ממועד תחילת עבודתו, הביטוח יעשה בקרן פנסיה מקיפה חדשה בכפוף לסעיף 20 לחוק.
 - תחולה - בשנת 2008 על בעלי ותק של 9 חודשים מתחילת העבודה ומשנת 2009 מיד בתום 6 חודשים מתחילת העבודה .
 - עובד שיתקבל לעבודה כשהוא מבוטח בביטוח פנסיוני כלשהו, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות החל מהיום הראשון לעבודתו.
- הבהרה: ההפרשות יבוצעו לאחר 3 חודשי עבודה או בתום שנת המס – המועד המוקדם מביניהם, רטרואקטיבית ליום תחילת עבודתו אצל המעסיק.

שיעור ההפקדות בפנסיית חובה

סה"כ	הפרשות מעביד לפיצויים	הפרשות עובד	הפרשות מעביד	החל מיום
2.5%	0.834%	0.833%	0.833%	1.1.2008
5%	1.67%	1.66%	1.66%	1.1.2009
7.5	2.5%	2.5%	2.5%	1.1.2010
10%	3.34%	3.33%	3.33%	1.1.2011
12.5%	4.17%	4.16%	4.16%	1.1.2012
15%	5%	5%	5%	1.1.2013
17.5%	5.83%	5.83%	5.83%	1.1.2014

ביטוח מנהלים

- פוליסות הוניות – פוליסות שמטרתן הבטחת חסכון חד פעמי בגיל פרישה (מ01/2008 כל הפקדה הפכה לקצבה בשל תיקון 3).
- פוליסות לקצבה – פוליסות שמבטיחות מראש את משיכת החסכון כקצבה חודשית מגיל הפרישה
- מעניקות מקדם קצבה קבוע וידוע ביום ההצטרפות
- יש מספר מסלולי דמי ניהול (בד"כ גבוהים משמעותית מהמוצרים האחרים)

הבדלים עיקריים בין המוצרים הפנסיוניים

נושא	ביטוח מנהלים	קרן פנסיה מקיפה	קופת גמל
הסכם התקשרות	חוזה מחייב	תקנון	תקנון
חסכון לטווח	ארוך	ארוך	ארוך
תקופת החסכון	לגיל פרישה לפחות 60	לגיל פרישה לפחות 60	לגיל פרישה לפחות 60
ייעוד הקופה	קצבה משלמת	קצבה משלמת	קצבה לא משלמת
מקדם הקצבה	מובטח	לא מובטח	אין
ביטוח חיים	קיים – סכום חד פעמי	קיים – קצבה לכל החיים	לא קיים

הבדלים עיקריים בין המוצרים הפנסיוניים

קופת גמל	קרן פנסיה מקיפה	ביטוח מנהלים	נושא
לא קיים	קיים	קיים	אובדן כושר עבודה
דמי ניהול מהצבירה בלבד (מקסימום 2%)	דמי ניהול מפרמיה שוטפת ומהצבירה (מקסימום מפרמיה 6% ו-0.5% מהצבירה)	מפרמיה שוטפת ומצבירה או מהצבירה בלבד. משתנים בהתאם למוצר (בממוצע 5% מהפרמיה ו-1.25% מהצבירה)	דמי ניהול
35%	35%	35%	הטבות מס-זיכוי שכיר ועצמאי סעיף 45
לא קיים	קיים על 30% מההשקעות באמצעות אג"ח מיועדות תשואה ריאלית של 4.86%	לא קיים	הבטחת תשואה
לא קיים	נמוכות	גבוהות	עלויות ביטוח נכות ושארם בממוצע

קרן השתלמות

- קרן השתלמות היא תוכנית חסכון לטווח בינוני (בד"כ שש שנים), שבה העובד והמעביד מפקידים כספים מדי חודש, בהתאם לגובה שכרו של העובד. בנוסף לקרן השתלמות לשכירים, קיימות גם קרנות השתלמות למורים, לעצמאים ולחברי קיבוץ, שתנאיהן שונים מאלה של קרן השתלמות לשכירים.
- נכון להיום קרן ההשתלמות היא אפיק החיסכון היחיד שפטור ממס רווח הון (בכפוף להפקדות בגבולות התקרה שנקבעה).

קרן השתלמות – תקרת הפקדה

קרן השתלמות לשכיר

- מעסיק יפריש עד 7.5% משכר העובד והעובד יפריש לפחות שליש אך לא יותר מ-2.5% מהשכר בגינו מפריש המעסיק.
- תקרת משכורת קובעת שנתית בשנת 2011 : 15,712 - 188,544 ₪ לחודש
- הפקדה מקסימאלית בשנת 2011 - עובד + מעסיק - : 18,854 ₪.
- יובהר כי עמית שהוא שכיר בעל שליטה - 3% המופרשים בעבורו אינם מוכרים כהוצאה מוכרת לחברה.

קרן השתלמות – מס רווח הון

לפניכם, טבלה המרכזת ומפרטת את גובה המיסוי על רווחי ההון של קרנות ההשתלמות על פי התקנות ובהתאם לגובה התקרה:

תקופת הפקדה	הפקדה עד גובה תקרה	הפקדה מעל תקרה
עד 31.12.02	פטור	פטור
1.1.03 – 31.12.05	פטור	חייב במס רווח הון ריאלי 15%
1.1.06 ואילך	פטור	חייב במס רווח הון ריאלי 20%

ארז בן חורין, MBA
יועץ פנסיוני מורשה
ע"י משרד האוצר

052-3439180